

RAPPORT

Versterking Rijnkade Arnhem

Nota van Antwoord

Klant: Waterschap Rijn en IJssel

Referentie: BG8703-RHD-ZZ-XX-RP-Z-0002

Status: S0/P01.01

Datum: 7 juli 2021

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Jonkerbosplein 52
6534 AB NIJMEGEN
Water
Trade register number: 56515154

+31 88 348 70 00 **T**
+31 24 323 93 46 **F**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Versterking Rijnkade Arnhem

Ondertitel: Nota van Antwoord Rijnkade Arnhem
Referentie: BG8703-RHD-ZZ-XX-RP-Z-0002
Status: P01.01/S0
Datum: 7 juli 2021
Projectnaam: DV Rijnkade Arnhem
Projectnummer: BG8703
Auteur(s): Roel van de Laar

Opgesteld door: Roel van de Laar

Gecontroleerd door: Philip de Ruiter

Datum/paraaf: 7-7-2021

Goedgekeurd door: Jan Valk

Datum/paraaf: 7-7-2021

Classificatie

Projectgerelateerd

Disclaimer

Niets uit deze specificaties/drukwerk mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van HaskoningDHV Nederland B.V.; noch mogen zij zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor andere doeleinden dan waarvoor zij zijn vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor deze specificaties/drukwerk ten opzichte van anderen dan de personen door wie zij in opdracht is gegeven en zoals deze zijn vastgesteld in het kader van deze Opdracht. Het geïntegreerde QHSE-managementsysteem van HaskoningDHV Nederland B.V. is gecertificeerd volgens ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 en ISO 45001:2018.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Projectplan Waterwet	1
1.2	Gecoördineerde projectplanprocedure	1
1.3	Behandeling zienswijzen	1
1.4	Hoe verloopt de verdere procedure?	2
2	Wijzigingen ontwerpbesluiten	3
2.1	Wijzigingen Projectplan Waterwet	3
2.2	Wijzigingen Leggerbesluit	4
2.3	Wijzigingen Omgevingsvergunning	4

Bijlagen

1. Individuele beantwoording zienswijzen

1 Inleiding

1.1 Projectplan Waterwet

De primaire waterkering aan de Rijnkade, die het centrum van Arnhem beschermt tegen hoogwater, voldoet op een aantal plekken niet aan de landelijke waterveiligheidsnormen. Waterschap Rijn en IJssel heeft de mogelijke maatregelen onderzocht om de waterkering zodanig te versterken, zodat deze wel aan de veiligheidsnorm voldoet. In artikel 5.4 van de Waterwet is bepaald dat de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door de beheerder altijd conform een hiertoe vast te stellen projectplan moet geschieden. Waterschap Rijn en IJssel stelt voor de versterking van de Rijnkade een Projectplan Waterwet vast en geeft daarmee invulling aan de verplichtingen uit de Waterwet.

1.2 Gecoördineerde projectplanprocedure

Voor het projectplan 'Versterking Rijnkade Arnhem' wordt conform artikel 5.5 van de Waterwet een projectprocedure gevolgd. Voor duidelijkheid naar de burger toe is besloten om zowel het ontwerp-projectplan inclusief de bijbehorende hoofdvergunningen gezamenlijk ter inzage te leggen. Op grond van de projectplanprocedure is het ontwerp-projectplan gecoördineerd voorbereid door de provincie Gelderland (art. 5.8 Waterwet), tezamen met de besluiten die nodig zijn ter uitvoering van het projectplan.

De ontwerpbesluiten met bijlagen hebben van 8 april tot en met 20 mei 2021 (6 weken) ter inzage gelegen. Een ieder kon gedurende deze termijn van zes weken bij de provincie Gelderland zienswijzen indienen op de volgende ontwerpbesluiten:

- Projectplan Waterwet, Waterschap Rijn en IJssel
- Leggerbesluit, Waterschap Rijn en IJssel
- Omgevingsvergunning, Gemeente Arnhem.

De omgevingsvergunning wordt verleend voor de activiteiten:

- Het (ver)bouwen van een bouwwerk (art.2.1 lid 1 onder a, Wabo)
- Het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan, een beheersverordening of een exploitatie plan (art.2.1 lid 1 onder c Wabo)

- M.e.r. - beoordeling Provincie Gelderland

Voor de dijkverbetering is door Waterschap Rijn en IJssel een aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling opgesteld. Deze aanmeldingsnotitie is ter besluitvorming voorgelegd aan de provincie Gelderland. Het College van Gedeputeerde Staten heeft als bevoegd gezag deze notitie beoordeeld en besloten dat er geen aanleiding is om een Milieueffectrapport op te stellen.

1.3 Behandeling zienswijzen

Over de ontwerpbesluiten zijn in totaal vier zienswijzen ingediend. Alle zienswijzen zijn, voor een goede beantwoording, gesplitst in de verschillende onderwerpen die in de zienswijzen zijn aangekaart. Dit heeft geleid tot 23 vragen of bezwaarpunten, die stuk voor stuk zijn beantwoord. Hieronder zijn kort de (geanonimiseerde) indieners opgesomd, de datum waarop zij de zienswijze hebben ingediend en benoemd op welke pagina in de bijlage het antwoord terug te vinden is:

- Indiener #1 (ingediend op 18 april 2021), punt 1.1 op pagina A1.
- Indiener #2 (ingediend op 9 mei 2021), punt 2.1 t/m 2.3 op pagina's A1-A2.
- Indiener #3 (ingediend op 12 mei 2021), punt 3.1 t/m 3.18 op pagina's A3-A13.
- Indiener #4 (ingediend op 17 mei 2021), punt 4.1 op pagina A13

De ingediende zienswijzen zijn verzameld en afgestemd met de betrokken overheden. De beantwoording van de ingediende zienswijzen op het ontwerp-projectplan is vastgelegd in deze Nota van Antwoord.

De beantwoording van de (geanonimiseerde) individuele zienswijzen is te vinden in bijlage 1. Iedereen die een zienswijze heeft ingediend, wordt geïnformeerd over hoe hiermee is omgegaan via deze Nota van Antwoord.

Een aantal zienswijzen leidt tot aanpassingen aan het Projectplan Waterwet, Leggerbesluit en de Omgevingsvergunning. Deze wijzigingen zijn beschreven in hoofdstuk 2 van deze Nota van Antwoord.

1.4 Hoe verloopt de verdere procedure?

Het Algemeen Bestuur van waterschap Rijn en IJssel stelt het Projectplan Waterwet naar verwachting in het derde kwartaal van 2021 definitief vast.

Waterschap Rijn en IJssel legt het Projectplan Waterwet vervolgens ter goedkeuring voor aan de provincie Gelderland. De provincie heeft wettelijk gezien 13 weken om het Projectplan Waterwet goed te keuren. Na goedkeuring van het Projectplan Waterwet door de provincie, ontvangen alle indieners een reactie op hun zienswijze. Na goedkeuring van het projectplan wordt dit ook door de provincie bekendgemaakt. Het goedkeuringsbesluit, het Projectplan Waterwet en de andere definitieve besluiten liggen vervolgens 6 weken ter inzage voor beroep.

Mocht de indiener het niet eens zijn met de beantwoording van de zienswijze, dan kan de indiener tegen het goedkeuringsbesluit en/of de overige besluiten in beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak. Op de gecoördineerde projectprocedure van het Projectplan Waterwet is de Crisis en Herstelwet van toepassing.

2 Wijzigingen ontwerpbesluiten

2.1 Wijzigingen Projectplan Waterwet

In zienswijze nummer 3.17 (zie bijlage 1) zijn vragen gesteld over het onderwerp “grondwater”. Mede naar aanleiding van de zienswijze en de opmerkingen van de Gemeente Arnhem in de Omgevingsvergunning, is het Projectplan Waterwet gewijzigd. In paragraaf 6.1.3 van het Projectplan Waterwet is de volgende tekst toegevoegd:

“Voor het project is een nader onderzoek uitgevoerd naar de grondwaterstandsfluctuaties, waarbij de volgende activiteiten zijn uitgevoerd:

- Grondonderzoek (boringen en sonderingen);*
- Peilbuismetingen (ook na een hoogwatersituatie);*
- Geohydrologisch advies.*

Uit het onderzoek (zie bijlage 6) blijkt dat de grondwaterstandseffecten binnendijs door de vervanging van de kades minimaal zijn. De snelheid van de grondwater response wijzigt niet of nauwelijks door de toepassing van damwanden omdat deze in hoofdzaak wordt bepaald door de goed doorlatende diepere zandlagen. De gemeten grondwaterrespons tijdens het hoogwater van eind vorig jaar hebben voldoende basisinformatie geleverd om een modelmatige beoordeling van de grondwaterstands-effecten te kunnen uitvoeren. In geval van vervanging van de huidige kades door stalen damwanden is daarom geen verergering van de wateroverlast in de lagere delen van woningen en bedrijven (kelders) te verwachten.”

Eveneens is de volledige notitie “Geohydrologie Rijnkade Arnhem” (RHDHV, 5 mei 2021) aan het Projectplan Waterwet toegevoegd als bijlage.

Naast bovenstaande wijziging als gevolg van een zienswijze, is ook een wijziging doorgevoerd als gevolg van de nieuwe wet Stikstofreductie en Natuurverbetering die per 1 juli 2021 in werking is getreden. In paragraaf 6.2.1 van het Projectplan is de volgende tekst opgenomen bij het onderdeel natuur:

“Het project Rijnkade heeft geen direct effect op habitattypen of leefgebieden van soorten die beschermd zijn volgens Natura2000. De uitvoeringswerkzaamheden leiden wel tot stikstofemissies door de inzet van materieel. Hierdoor draagt het project tijdelijk bij aan de stikstofdepositie bij in de omgeving aanwezige natuurgebieden. In de gebruiksfase is geen sprake van stikstofdepositie.

Op 1 juli 2021 is de wet Stikstofreductie en Natuurverbetering in werking getreden. Onderdeel van deze wet is de vrijstelling voor bouw- sloop en eenmalige aanlegactiviteiten, in het kort de bouwvrijstelling. Dit betekent in het vergunningstraject dat voor het aspect stikstof alleen nog de neerslag (depositie) in de gebruiksfase een rol speelt. Het is niet langer nodig een activiteit met tijdelijke emissies op de lokale effecten te toetsen. De maatregelen uit de structurele aanpak stikstof vormen de juridische basis voor deze vrijstelling. Het kabinet heeft met de maatregelen een onomkeerbaar en onvoorwaardelijk pad van stikstofreductie ingezet. Door het relatief kleine aandeel van de bouwsector in de stikstofuitstoot en door de maatregelen die ook al in verschillende sectoren genomen zijn, doet de bouwvrijstelling geen afbreuk aan het bereiken van de natuurdoelen uit de wet. Dit betekent dat voor de tijdelijke stikstofdepositie als gevolg van de uitvoeringswerkzaamheden van het project Rijnkade, geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is vereist.

2.2 Wijzigingen Leggerbesluit

In zienswijze nummer 3.5 (zie bijlage 1) is gesteld dat bij het ontwerpbesluit leggerwijziging geen tekstuele toelichting ter inzage is gelegd. Deze toelichting is bij het definitieve Legger-besluit toegevoegd.

2.3 Wijzigingen Omgevingsvergunning

In zienswijze nummer 3.17 (zie bijlage 1) zijn vragen gesteld over het onderwerp “grondwater”. Mede naar aanleiding van de zienswijze en de opmerkingen van de Gemeente Arnhem in de Omgevingsvergunning, is de notitie “Geohydrologie Rijnkade Arnhem” (RHDHV, 5 mei 2021) toegevoegd als bijlage aan de Omgevingsvergunning.

Bijlage 1

Individuele beantwoording zienswijzen

#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
1.1	In het Ontwerp-Projectplan Waterwet, op pag. 24 (Hoofdstuk 4.3 onder B5) is sprake van een voorziene skatevoorziening. Indiener maakt zich ernstige zorgen over de te verwachten (geluids)overlast welke het gevolg zal zijn van de aanleg van een skatevoorziening op de aangegeven locatie. Skaten gaat gepaard met scherpe en harde geluiden. Daarbij komt dat de sporters vaak gebruik maken van geluidsapparatuur. Bovendien bevindt de aangegeven locatie zich onder een brug, deze weerkaatst het geluid nog eens extra. Niet voor niets wordt vuurwerk bij voorkeur afgestoken onder de brug, het geluidseffect is daar maximaal. Omdat de skatevoorziening overdekt is, dus droog blijft, zal er vaker gebruik van worden gemaakt dan van de plaats voor het Provinciehuis waar men nu skate. Let wel, aldaar bevinden zich geen woningen! De locatie van de voorziene skate voorziening bevindt zich in de onmiddellijke omgeving van woningen, ook van de woning van de indiener. Te voorzien is dat door de skatevoorziening het woongenot van de bewoners op grond van bovenstaande overwegingen serieus zal worden aangetast. Om problemen in de toekomst te vermijden verzoek de indiener af te zien van de realisatie van een skatevoorziening zoals vermeld in het Projectplan Waterwet dijkverbetering Rijnkade.	Het projectplan Waterwet voorziet niet in de juridische basis voor het aanleggen van het skatepark. Het skatepark wordt beoogd op het talud, dat onder de Nelson Mandelabrug wordt aangelegd. Het talud maakt onderdeel uit van de primaire waterkering. De beschrijving van het skatepark is in het projectplan Waterwet opgenomen om te borgen dat de waterkering voldoet aan de normen voor waterveiligheid. Voor de realisatie/bouw van het skatepark wordt t.z.t. (op initiatief van de gemeente Arnhem) separaat een aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend. Bij de aanvraag van deze vergunning worden ook wensen en zorgen vanuit de omgeving betrokken, zoals bijvoorbeeld geluidshinder. Indiener kan op deze vergunning dan ook weer formeel reageren.	Geen aanpassing
2.1	Betreft de door Rijkswaterstaat voorgenomen ingrijpende werkzaamheden aan de rijnkade In de afgelopen 10 jaar is slechts enkele dagen het waterpeil in de rijn in Arnhem tot luttele centimeters boven het niveau van de benedenkade gestegen. Hier tegenover staan jaarlijks meerdere maanden van nijpend watergebrek waardoor de scheepvaart op de waal en de IJssel, en de rijn stroomopwaarts in Duitsland ernstig bemoeilijkt werd, in Nederland het grondwaterpeil onverantwoord laag werd en de verzilting in het westen van het stroomgebied oprukt. Het is dan ook hoogste tijd om stroomopwaarts in Duitsland de afstroom te remmen en meerdere waterreservoirs te realiseren die dan een korte periode van overvloed kunnen temperen en tevens reserve watervoorraad opbouwen om de lange periodes van watergebrek te overbruggen. De toevoer van smeltwater van de Zwitserse gletsjers dat in het verleden de basis van de watertoevoer valt weg! Het is van belang om onze waterhuishouding en daarmee samenhangend onderhoud van de oevers internationaal te bekijken en niet alleen te kijken wat er af en toe bij Lobith binnenkomt. Het is een gegeven geworden dat weersinvloeden grotere fluctuaties inhouden dan we gewend waren en dat we de risico's die daarmee gepaard gaan moeten inzien. Het risico om in Arnhem op de rijnkade een keer natte voeten te krijgen valt in het niet bij de risico's die verdroging voor milieu, scheepvaart en verzilting aan de orde zijn.	Het project Rijnkade geeft invulling aan een nationale waterveiligheidsopgave. Het is opgenomen in het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). In de periode van 2006 tot 2011 heeft de landelijke derde toetsronde van dijken plaatsgevonden. Uit de Nadere Veiligheidsanalyse (Tauw, 2017) blijkt dat de Rijnkade is afgekeurd op de faalmechanismen instabiliteit en sterkte bekleding. Daarmee is er dus een noodzaak om de kademuur te versterken om de dijk weer te laten voldoen aan de normen zoals die zijn vastgelegd in de Waterwet. Het waterschap heeft de wettelijke verplichting de kade te versterken zodat deze weer voldoet aan deze normen. Bij de uitwerking van de ontwerpogave is verder geconcludeerd dat lokaal sprake is van een (beperkte) hoogteopgave, omdat wordt ontworpen voor zichtjaar 2100 waarbij rekening is gehouden met toekomstige peilstijgingen. Het belang van internationale samenwerking voor waterhuishouding wordt door het waterschap onderschreven, maar dat ontslaat Waterschap Rijn en IJssel niet van haar verplichting op de kade te versterken.	Geen aanpassing

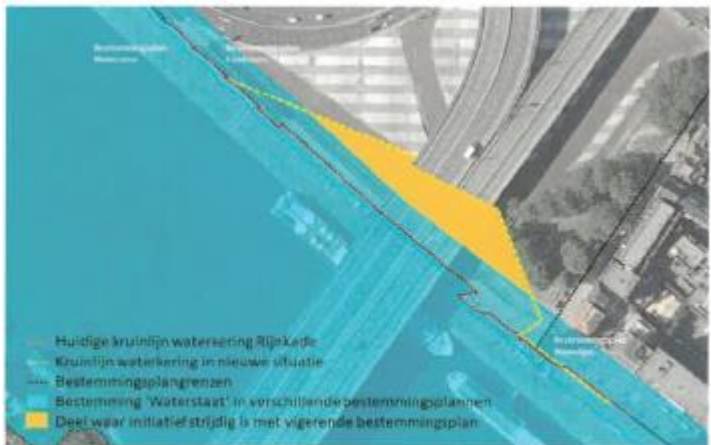
#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
2.2	Nog los hiervan zijn de gevolgen en overlast van de geplande ingreep voor de gebruikers van de rijnkade, de mogelijkheid van verzakking van de oude panden door intensief zwaar verkeer en graafmachines en bij veranderde ondergrondse stroming, onvoldoende in kaart gebracht.	De gevolgen van de geplande ingreep zijn in hfst. 6 van het Ontwerp-Projectplan Waterwet en in de m.e.r.-beoordeling in beeld gebracht, waaronder ook de effecten voor de gebruikers en geohydrologische effecten. De Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben geoordeeld dat er geen belangrijke nadelige (milieu)effecten te verwachten zijn als gevolg van de geplande ingreep (zie m.e.r.-beoordelingsbesluit). Tijdens de uitvoering wordt zoveel als realistisch mogelijk ingezet op het minimaliseren van hinder en schade. Hinders als gevolg van de uitvoering van het werk is echter niet te vermijden en het is niet met zekerheid uit te sluiten dat er schade ontstaat. Effecten op oude panden worden gedurende de uitvoering gemonitord (zie ook par. 7.2 van het Ontwerp-Projectplan Waterwet). Door middel van een bouwkundige (voor)opname en het na afloop van het werk (bij schademelding) op te stellen eindopname, kan de relatie tussen de schade en de aanleg van de waterkering worden vastgesteld en wordt door een schadedeskundige zo nodig de hoogte van de schade bepaald. Voor het melden van schade wordt door of namens Waterschap Rijn en IJssel een schadeloket ingesteld.	Geen aanpassing
2.3	De noodzaak om de kademuur te versterken is onvoldoende onderbouwd en feitelijk niet aangetoond.	Zie het antwoord bij 2.1	Geen aanpassing
3.1	1. Aanleiding voor en hoofdlijn van de zienswijze Indiener is eigenaar van een kantoorship aan de Rijnkade te Arnhem. Indiener exploiteert daar een drietal passagiersschepen. Een goede en continue bereikbaarheid (ook met touringcars) is voor indiener van vitaal belang: tijdens de projectrealisatie waarop de ontwerpbesluiten zien én na de afronding van het project. In de kern komt de zienswijze erop neer dat indiener bevreesd is voor de continuïteit van de bedrijfsvoering vanwege het voorgenomen project. Indiener begrijpt op zichzelf de noodzakelijkheid en wenselijkheid van de voorgenomen versterking van de waterkering en het 'meenemen' van enkele herinrichtingsopgaven van de Rijnkade daarbij, maar indiener wil daarvan nadrukkelijk niet financieel of operationeel de dupe worden. Indiener verlangt dat haar belangen integraal onderdeel gaan uitmaken van de hier bestreden (ontwerp)besluiten, nu dit vooralsnog niet, althans onvoldoende is gebeurd. De bij de voorbereiding van de besluitvorming betrokken overheden blijken vooralsnog onvoldoende concreet te kunnen worden bij het wegnemen van de zorgen van indiener en ook onvoldoende concreet te kunnen worden over de feitenverzameling en belangenafweging die ten aanzien van indiener is gemaakt. De betrokken overheden wijzen helaas nog veel naar elkaar of verwijzen door naar de uitvoeringsfase. Hoewel de besluitvorming gecoördineerd wordt voorbereid, lijkt die coördinatie met name ingegeven te zijn door een procedureel voordeel voor de initiatiefnemer (Waterschap Rijn en IJssel).	Indiener haalt in de hoofdlijn van de zienswijze twee aspecten aan: zij vreest (financieel) gedupeerd te worden als een gevolg van de plannen en meent dat het belang van indiener niet integraal is meegewogen in de plannen. Wat betreft het eerste punt: indien een belanghebbende ten gevolge van de besluiten schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Wat betreft het tweede punt: in het restant van de beantwoording van deze zienswijze wordt onderbouwd dat de belangen van indiener op de juiste wijze zijn meegewogen in de besluitvorming.	Geen aanpassing

#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
	Inhoudelijke coördinatie is er voor wat betreft de belangen van indiener helaas niet bij. Ook dit vormt mede aanleiding voor het indienen van deze zienswijze en dat zal hierna ook worden toegelicht. Indiener stelt zich in deze zienswijze op het standpunt dat van een overheid die gedurende een lange periode een inbreuk maakt op de (bedrijfs)belangen van een specifieke belanghebbende als die van de indiener, het nodige mag worden verwacht. Op grond van het evenredigheidsbeginsel mogen immers de voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen. Besluiten dienen zorgvuldig te worden voorbereid (ten aanzien van feiten en belangen) en gelet op de rechtszekerheid mag indiener hier tevens verwachten dat 'de overheid' hier met één mond spreekt, ondanks dat verschillende bestuursorganen bij de gecoördineerde besluiten betrokken zijn. De (ontwerp)besluiten schieten hierin helaas nog tekort. Daar komt bij dat indiener zich te meer genoodzaakt ziet tot het indienen van deze zienswijze in verband met de voorgeschiedenis van dit project voor wat betreft 'de participatie'. Die 'participatie' is in ieder geval voor indiener moeizaam verlopen (of beter: heeft ten aanzien van indiener niet plaatsgevonden). Het is steeds indiener zelf geweest die aan de bel heeft moeten trekken om haar belangen onder de aandacht te brengen en helaas is daar nu niets van terug te zien. Ook om deze reden voelt indiener zich bedreigd door de nadelige consequenties van de ontwikkelingen die haar boven het hoofd hangen, waardoor haar exploitatiemogelijkheden beperkt kunnen worden door slechtere bereikbaarheid, beperkte parkeermogelijkheden en andere beperkingen.		
3.2	2. De opzet van de vergunningverlening, projectuitvoering en het juridisch kader Blijkens het ontwerp projectplan Waterwet zijn alle voor het project noodzakelijke (hoofd)vergunningen onderdeel van de gecoördineerde procedure. Die vergunningen worden vervolgens, zo begrijpt indiener, 'neergelegd' bij de aannemer die het werk gaat realiseren. Vgl. p. 28 van het ontwerp Waterplan: <i>"De uitvoering van de werkzaamheden is voorzien in 2022-2024. Het is aan de aannemer, die het werk gaat realiseren, om de planning nader uit te werken. Zodra deze gereed is, zal de planning worden gecommuniceerd aan omwonenden en andere belanghebbenden.</i> <i>Hinderbeperkend werken</i> <i>De aannemer is verplicht om hinderbeperkend te werk te gaan. De aannemer zal in zijn uitvoeringsplanning moeten aantonen hoe invulling wordt gegeven aan de voorschriften uit de gelijktijdig aangevraagde vergunningen, ontheffingen en algemene regels en de wijze waarop rekening wordt gehouden met belanghebbenden."</i>	In het project Rijnkade wordt gewerkt met een contractvorm (UAV-gc) waarbij de opdrachtnemer die het werk moet bouwen in staat wordt gesteld om zijn kennis en kunde optimaal in te zetten en waar mogelijk optimalisaties aan te brengen. Dat leidt ertoe dat er nog enige "vrijheden" zijn voor de opdrachtnemer en de exacte wijze van uitvoering nu nog niet helemaal vaststaat. Op de noodzakelijke vergunningen voor de uitvoering van het werk kan op een later moment worden ingesproken, waardoor de indiener op dat moment zijn rechtsmiddelen kan aanwenden. Dit betreft mogelijk een ontheffing voor de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) i.r.t. geluidhinder en verkeersbesluiten voor tijdelijke verkeersmaatregelen. Verder wordt in het contract, dat door Waterschap Rijn en IJssel wordt opgesteld, de opdrachtnemer voor de uitvoering verplicht om hinderbeperkend te werken. Daarbij wordt rekening gehouden met de belangen van de indiener, als gebruiker van de Lage Kade.	Geen aanpassing

#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
	Hier wringt precies de schoen. Het 'participatietraject' en voorbereiding van de besluitvorming, waar belangen in beeld moeten zijn gekomen en vervolgens (met voorschriften) dienen te worden verdisconteerd in publiekrechtelijke besluiten, wordt straks door de aannemer uiteraard niet 'overgedaan'. Integendeel. De aannemer voert de besluiten uit, zo staat ook in het ontwerp Waterplan. Echter, in die besluiten zijn helaas de belangen van indiener thans niet concreet verdisconteerd (zie inhoudelijk hierna). Dat gaat straks dus mogelijk mis, de 'verplichting' tot hinderbeperkend werken ten spijt. Tegen de uitvoeringsplannen van de aannemer kan indiener ook geen rechtsmiddelen aanwenden. Dat betekent dat de besluitvorming <u>op dit moment</u> zorgvuldig voorbereid moet worden en geborgd moet worden dat de belangen van indiener concreet worden gemaakt in de besteden besluiten om vervolgens doorgegeven te kunnen worden aan de aannemer.		
3.3	Het integraal 'doorverwijzen' naar de uitvoeringsfase is, nu sprake is van een (concreet) projectplan Waterwet en concrete uitvoeringsbesluiten, ook onrechtmatig. In artikel 5.4 tweede lid van Waterwet is in dit verband bijvoorbeeld het volgende bepaald (onderstreping, adv.): <i>"Het plan bevat ten minste een beschrijving van het betrokken werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk. Voor in bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gevallen bevat het plan een inventarisatie van maatschappelijke functies en ambities en mogelijke innovaties waarmee de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk gecombineerd zou kunnen worden, inclusief de mogelijkheden om het desbetreffende werk middels een concessie voor werken of andere vorm van publiek-private samenwerking te realiseren."</i> De nadelige gevolgen voor de uitvoering van het werk voor indiener dienen op grond van de Waterwet dus nu reeds een plek te krijgen bij de (voorbereiding van) de besluitvorming. Ook de wijze van uitvoering moet nu reeds worden beschreven en niet doorgeschoven worden naar de uitvoeringsfase. Dit klemte te meer nu het juist ter plaatse van het kantoorship van indiener is dat de meest nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk te verwachten zijn. Ter plaatse van het kantoorship zullen de werkzaamheden namelijk het meest ingrijpend zijn. Dit in verband met de werkzaamheden bij het talud, het aanpassen van de waterkering, het omleggen van de weg en de herinrichting van de Rijnkade.	De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) heeft in eerdere gevallen geoordeeld dat in een projectplan enige mate van flexibiliteit mag worden geboden, mits er voldoende randvoorwaarden zijn gesteld en de milieueffecten van de gekozen uitwerking niet groter zijn dan die van het voorlopig ontwerp. Zie ECLI:NL:RVS:2014:3884:1229 ABRvS 29 oktober 2014, nr. 201309630/1/R6 (Zwakke Schakels Noord-Holland). De gevolgen van de geplande ingreep, inclusief de uitvoering van het werk, zijn in hfst. 6 van het Ontwerp-Projectplan en in de m.e.r.-beoordeling in beeld gebracht. De Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben geoordeeld dat er geen belangrijke nadelige (milieu)effecten te verwachten zijn als gevolg van de geplande ingreep (zie m.e.r.-beoordelingsbesluit).	Geen aanpassing
3.4	Daar komt bij dat ook planologische inbreuk zoals omschreven in de omgevingsvergunning zich blijkens (de ruimtelijke onderbouwing bij) de omgevingsvergunning ook concentreert rond het kantoorship. Zie de uitsnede hieronder.	Met de ruimtelijke onderbouwing die onderdeel is van de omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan (art. 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 3 van de Wabo) heeft de gemeente Arnhem invulling gegeven aan de algemene bepaling uit de Awb (art. 3:2) waarin bepaald is dat een bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis vergaart omtrent de relevante feiten en af te wegen belangen.	Geen aanpassing

#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
	 <i>Illustratie 7. Planologische inbreuk</i> Nu sprake is van een buitenplanse afwijking als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) moet de omgevingsvergunning voorzien zijn van een ruimtelijke onderbouwing. Op grond van artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) geldt dat de vereisten van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) van toepassing zijn. In die bepaling staat onder meer dat in de ruimtelijke onderbouwing verslag moet worden gedaan van de uitkomsten van het met toepassing van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verrichte onderzoek. In artikel 3.2 van de Awb staat dat een bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen vergaart. Hierna zal inhoudelijk worden toegelicht dat de feiten en belangen voor zover deze indiener betreffen, over het hoofd zijn gezien. Dit maakt ook dat ten onrechte niet is voorzien in de benodigde voorschriften als bedoeld in artikel 2.22 Wabo. Voorschriften, bijvoorbeeld ten aanzien van parkeren, ontbreken namelijk.	Anders dan indiener beweert, zijn daarin ook de feiten en belangen van indiener meegewogen. Dit wordt bijvoorbeeld onder de punten 3.6 en 3.7 verder toegelicht.	
3.5	Tot slot, juist ter plaatse van het kantoorship van indiener geldt dat ook een leggerwijziging benodigd is, nu al daar een waterkering wordt aangepast en hierdoor de waterkering en bijbehorende zonering verschuift. Zie uitsnede hieronder. Ook ten aanzien dit besluit komen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur weer in beeld, waaronder een zorgvuldige voorbereiding. Voetnoot: behalve een verbeelding is bij het ontwerpbesluit leggerwijziging verder (ten onrechte) geen tekstuele [toelichting] ter inzage gelegd.	De legger waterkeringen en de daarin opgenomen zonering is afhankelijk van de vorm, afmeting en constructie van de waterkering. Hierbij wordt het <u>gerealiseerde ontwerp</u> met uitgangspunten vertaald naar de legger. Om te voorkomen dat in het toekomstige tracé van de waterkering ongewenste ontwikkelingen plaats gaan vinden, is in overleg met de grondeigenaar (gemeente Arnhem) besloten een globale zone aan te wijzen als waterkering. Aangezien de aanwijzing strikt beperkt is tot publieke gronden, wordt de indiener hierdoor niet beperkt in haar bedrijfsvoering.	Toelichting is toegevoegd aan Legger-Besluit

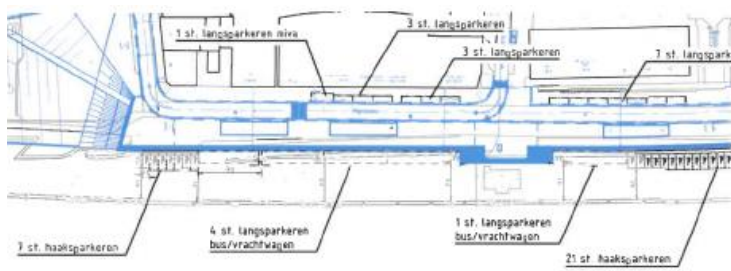

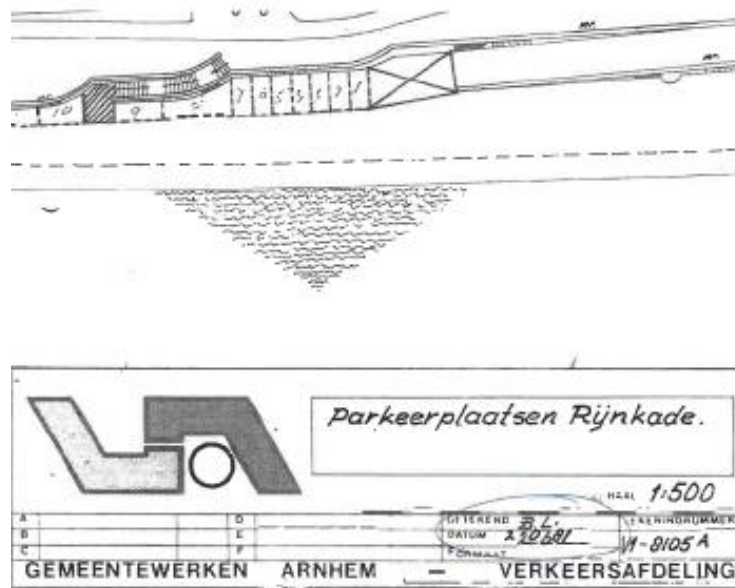
#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
		Na realisatie van het project wordt door Waterschap Rijn en IJssel definitief een legger op maat vastgesteld o.b.v. as-built meetgegevens.	
3.6	3. Toetsing aan het juridisch kader: hoofdlijn Indiener stelt vast dat voor wat betreft het kantoorship de bestreden besluiten zijn voorbereid in strijd met artikel 3:2 Awb. De verschillende betrokken bestuursorganen hebben bij de voorbereiding van hun besluiten niet de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen vergaart. Dat is een gegeven, nu nergens indiener, het kantoorship en de daaraan inherente belangen staan beschreven. Het project is beschouwd 'vanaf de wal' en slechts op projectniveau heeft participatie plaatsgevonden met stakeholders 'aan de wal'. Gelet ook op de inhoud van tabel 9.1 van het projectplan Water (inzage 'stakeholders', zie hieronder), kan indiener zich niet aan de indruk onttrekken dat de 'Drijvende stakeholders' over het hoofd zijn gezien en met name de gemeenschappelijke overheden elkaar (en hun eigen (inpassings)opgaven) als primaire stakeholder hebben beschouwd.	In de besluiten wordt geen onderscheid gemaakt tussen individuele stakeholders op het water of aan de wal; er wordt dus ook geen expliciet onderscheid gemaakt tussen het belang van indiener en andere bedrijven in het projectgebied. In plaats daarvan is gekeken naar de invloed van de plannen op de functies in het gebied, zoals bijvoorbeeld de aanmeer-, parkeer- en verkeersfunctie van de lage kade en de horecafuncties op delen van de hoge kade. De uitspraak dat er alleen participatie heeft plaats gevonden met stakeholders 'aan de wal' is niet juist. Tijdens de verkenningsfase van het project zijn er vrij toegankelijke bijeenkomsten georganiseerd waar iedereen (dus ook indiener) aan deel heeft kunnen nemen. Het doel van deze bijeenkomsten was om gezamenlijk met de omgeving tot een 'voorkeursalternatief' voor de versterking van de kade te komen. Daarnaast is indiener al gedurende langere tijd aangehaakt bij het 'Rijnkadeberaad' (een klankbordgroep met vertegenwoordigers uit de omgeving) en is er daarnaast ook op meerdere momenten individueel contact geweest.	Geen aanpassing

#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit														
	Tabel 9.1. Stakeholders <table><tr><th>Stakeholder</th><th>Belang</th></tr><tr><td>Waterschap Rijn en IJssel</td><td> - Initiatiefnemer voor de realisatie van de nieuwe waterkering - Verantwoordelijk voor het vaststellen van de projectplannen in het kader van de Waterwet - Waterkering-beheerder </td></tr><tr><td>Gemeente Arnhem</td><td> - Initiatiefnemer voor de ruimtelijke herinrichting van de Rijnkade (meekoppelingen) - Bevoegd gezag voor het verlenen van de Omgevingsvergunningen </td></tr><tr><td>Provincie Gelderland</td><td> - Verantwoordelijk voor het goedkeuren van het projectplan Waterwet en het verzorgen van de gecoördineerde procedure - Bevoegd gezag voor het m.e.r.-beoordelingsbesluit </td></tr><tr><td>Rijkswaterschap Oost-Nederland</td><td> - Rivierbeheerder - Vaarwegbeheerder van de Nijderijn </td></tr><tr><td>Nutsbedrijven</td><td> - Eigenaar van de kabels en/of leidingen </td></tr><tr><td>Omwonenden, bedrijven en lokale belangverenigingen</td><td> - Eigenaar woningen nabij de waterkering - Eigenaar bedrijven nabij de waterkering - Gebruikers van het plangebied </td></tr></table> Illustratie 9. Tabel stakeholders Een dergelijke voorbereiding maakt kennelijk dat er blinde vlekken ontstaan voor belanghebbenden op het water. Bijvoorbeeld, bij de omschrijving van de inpassingsopgaven wordt het belang van de aanwezigheid van de (passagiers)schepen niet benoemd.	Stakeholder	Belang	Waterschap Rijn en IJssel	- Initiatiefnemer voor de realisatie van de nieuwe waterkering - Verantwoordelijk voor het vaststellen van de projectplannen in het kader van de Waterwet - Waterkering-beheerder	Gemeente Arnhem	- Initiatiefnemer voor de ruimtelijke herinrichting van de Rijnkade (meekoppelingen) - Bevoegd gezag voor het verlenen van de Omgevingsvergunningen	Provincie Gelderland	- Verantwoordelijk voor het goedkeuren van het projectplan Waterwet en het verzorgen van de gecoördineerde procedure - Bevoegd gezag voor het m.e.r.-beoordelingsbesluit	Rijkswaterschap Oost-Nederland	- Rivierbeheerder - Vaarwegbeheerder van de Nijderijn	Nutsbedrijven	- Eigenaar van de kabels en/of leidingen	Omwonenden, bedrijven en lokale belangverenigingen	- Eigenaar woningen nabij de waterkering - Eigenaar bedrijven nabij de waterkering - Gebruikers van het plangebied		
Stakeholder	Belang																
Waterschap Rijn en IJssel	- Initiatiefnemer voor de realisatie van de nieuwe waterkering - Verantwoordelijk voor het vaststellen van de projectplannen in het kader van de Waterwet - Waterkering-beheerder																
Gemeente Arnhem	- Initiatiefnemer voor de ruimtelijke herinrichting van de Rijnkade (meekoppelingen) - Bevoegd gezag voor het verlenen van de Omgevingsvergunningen																
Provincie Gelderland	- Verantwoordelijk voor het goedkeuren van het projectplan Waterwet en het verzorgen van de gecoördineerde procedure - Bevoegd gezag voor het m.e.r.-beoordelingsbesluit																
Rijkswaterschap Oost-Nederland	- Rivierbeheerder - Vaarwegbeheerder van de Nijderijn																
Nutsbedrijven	- Eigenaar van de kabels en/of leidingen																
Omwonenden, bedrijven en lokale belangverenigingen	- Eigenaar woningen nabij de waterkering - Eigenaar bedrijven nabij de waterkering - Gebruikers van het plangebied																
3.7	Een wezenlijk belang als ‘parkeren’ wordt ook gezien van het projectniveau ‘aan de wal’. Vgl. p.7 van het ontwerp Waterplan: <i>“het aantal parkeerplaatsen in het projectgebied (op de lage en hoge kade) dient na uitvoering van het project minimaal gelijk te blijven”</i> Let wel, een oplossing op projectniveau kan goed lijken, maar deze kan tegelijkertijd op individueel niveau desastreus uitpakken. De gemeente Arnhem en het waterschap had bij de voorbereiding van de besluiten dan ook eerst de individuele belangen moeten inventariseren en meewegen, alvorens de wederzijdse (inpassings)opgaven binnen het projectgebied onderling af te stemmen.	Het parkeerterrein Lage Kade bij de Rijnkade Arnhem betreffen <u>openbare</u> parkeerplaatsen. De gevolgen voor deze parkeerplaatsen zijn in het Ontwerp-Projectplan Waterwet in beeld gebracht in par. 4.2 en Bijlage 5. <i>“Door het wijzigen van de positie van de constructie van de hoge kade ten opzichte van de lage kade ontstaan er wijzingen in de beschikbare ruimte van de lage kade voor parkeren. Om het effect inzichtelijk te maken is de parkeerbalans uitgewerkt op tekening en samengevat weergegeven in tabel 4.2. Op de Hoge kade is een parkeerplek minder dan in de huidige situatie. Op de Lage kade neemt het aantal plekken toe.”</i>	Geen aanpassing														
3.8	Een ander voorbeeld is dat maximaal wordt ingezet op het verbeteren van de verblijfskwaliteit van de kade nabij de Nelson Mandelabrug (bijvoorbeeld met een inrichtingselement als een skatebaan), zonder dat de gevolgen voor de bereikbaarheid van de drijvende stakeholders worden geïnventariseerd en afgewogen, indien een dergelijk inrichtingselement wordt gerealiseerd. Inpassingswensen van onderlinge overheden worden opnieuw onderling afgestemd, maar de individuele belangen komen daarmee nog niet in beeld.	Bij de besluiten zijn de invloed van de plannen op de functies in het gebied beoordeeld, zoals bijvoorbeeld de aanmeer-, parkeer- en verkeersfunctie van de lage kade en de horecafunctie op delen van de hoge kade.	Geen aanpassing														

#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
3.9	Wat ook zorgen baart is dat juist nabij het kantoorship ruimteverlies ontstaat voor de rivier en de waterkering (p. 14/15 van het ontwerp Waterplan) en de waterkering aldaar ten opzicht van de bestaande kademuur wordt rechtgetrokken. Wat dit betekent voor het kantoorship (tijdelijk en permanent) staat echter nergens omschreven.	Het effect van het ontwerp van de waterkering (waaronder locatie en vorm) is beoordeeld in het Ontwerp-Projectplan Waterwet. Bijvoorbeeld is beoordeeld dat er geen significant rivierkundig effect zal optreden (paragraaf 6.1.2) en is beschreven wat er verkeerskundig veranderd (paragraaf 6.6). Ter plaatse van de locatie van het kantoorship leidt het rechtekken van de waterkering juist tot meer ruimte voor de rivier op de Lage Kade. Voor het kantoorship heeft dit geen gevolgen.	Geen aanpassing
3.10	Voorgaande maakt reeds dat alle betrokken overheden hun voorgenomen besluiten volledig dienen te heroverwegen, nu zij bekend zijn geworden met de belangen van indiener. Alsnog dient invulling gegeven te worden aan de toepassing van artikel 3:2 Awb (het verzamelen van alle relevante feiten en belangen). Daarna kan immers pas gehandeld worden in overeenstemming met artikel 3:4 Awb: het afwegen van belangenafweging en de evenredigheidstoets.	Zoals ook onder punt 3.4 beschreven (en in de verdere zienswijze nader toegelicht) zijn de feiten en belangen van indiener voldoende meegewogen bij de voorgenomen besluiten.	Geen aanpassing
3.11	4. Toetsing aan het juridisch kader: specifieke onderwerpen en belangen. <i>4.1 Bereikbaarheid, verkeer en parkeren</i> Indiener stelt zich op het standpunt dat de ontwerpbesluiten voor wat betreft de onderwerpen bereikbaarheid, verkeer en parkeren onvoldoende zorgvuldig zijn voorbereid, derhalve in strijd met artikel 3:2 Awb. De besluiten dienen vanwege de belangen te worden aangepast. Ter toelichting het navolgende. Een omschrijving van de gevolgen van de uitvoering van het werk(aanlegfase) voor de bereikbaarheid en het behoud van de parkeervoorzieningen (voor bezoekers, medewerkers, vrachtverkeer én touringcars) ontbreekt geheel. Een dergelijke onzorgvuldigheid is voor indiener gelet op haar bedrijfsbelangen onaanvaardbaar en, hoewel een projectplan Waterwet op zich vormvrij is, ook in strijd met de (minimumvereisten) van artikel 5.4 Waterwet (zie paragraaf 2 hiervoor). Indiener hecht aan harde waarborgen op dit punt: de bereikbaarheid van indiener in brede zin, waaronder minimaal 8 parkeerplaatsen, moet te allen tijde in de aanlegfase gegarandeerd blijven. Voor wat betreft de 'eindfase' geldt dat de ontwerp omgevingsvergunning en het ontwerp projectplan Waterwet ter zake de parkeervoorzieningen en verkeer dient te worden aangepast en nader moeten worden onderbouwd, nu de ontwerpbesluiten strijdig zijn met de rechtszekerheid en het gemeentelijk beleid.	De lage kade blijft in de toekomstige situatie voldoende bereikbaar voor regulier autoverkeer via de bestaande hellingbaan ten oosten van de John Frostbrug en de nieuwe hellingbaan bij de Nelson Mandelabrug (zie ook par. 4.2 van het Ontwerp-Projectplan Waterwet). De gevolgen voor de parkeervoorzieningen zijn reeds toegelicht bij punt 3.7.	Geen aanpassing
3.12	Ten aanzien van verkeer geldt dat niet onderbouwd is dat de nieuwe (hoekse) bochten vanwege het omleggen van de weg (te zien op figuur 5 hiervoor) op een veilige en haalbare wijze gebruikt kunnen worden door vrachtverkeer en touringcars (met aanhanger). Dat geldt ook voor de bocht meer stroomafwaarts waar het zware verkeer de lage kade op moet draaien. Is indiener straks nog veilig bereikbaar voor dit type verkeer?	Bij het ontwerp van de wegbreedtes en boogstralen is uitgegaan van de landelijke richtlijn voor binnenstedelijk wegontwerp ASVV 2012. De wegbreedtes en bochtstralen zijn afgestemd met de wegbeheerders van de gemeente Arnhem. Middels rijcurven van een touringcar en vrachtauto met oplegger als referentievoertuigen, is aangetoond dat de wegbreedtes voldoen en de bochten haalbaar zijn. Er treedt verkeerstechnisch dan ook geen verslechtering op voor de bereikbaarheid t.o.v. de huidige situatie.	Geen aanpassing

#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
3.13	Er is sprake van strijd van de rechtszekerheid nu aan het ontwerp projectplan Waterwet een andere versie van de "indicatieve parkeerbalans" is gehecht (bijlage 5, versie 19 januari 2021) als de versie die onderdeel uitmaakt van de bijlagen bij de ruimtelijke onderbouwing (versie 2 februari 2021) bij de omgevingsvergunning. Geen van beide documenten (en daarmee de parkeerplaatsen) is verder juridisch binden voorgeschreven. Of onderstaande situatie het juridisch afdwingbare definitieve eindbeeld is, is dan ook ongewis. Onduidelijk is in dit verband wat met een 'indicatieve parkeerbalans' in dit concrete geval wordt bedoeld. Zijn de voorgenen parkeervoorzieningen bij indiener 'indicatief' of komen deze er ook echt? Hiervoor dient duidelijkheid te komen en dient juridische borging plaats te vinden door het stellen van voorschriften. Het hanteren van een 'indicatieve parkeerbalans' is in dit concrete geval volgens indiener ook niet toelaatbaar. Een parkeerbalans over een projectgebied (parkeerbalansgebied) dat zich uitstrekt over een 1,2 kilometer, houdt namelijk geen rekening met concrete individuele belangen, te meer niet als deze 'indicatief' is. Het college wijkt hiermee ook ongemotiveerd af van eigen beleidsregels, hetgeen in strijd is met artikel 4.84 Awb. Vgl. paragraaf 6.10.1 van de ruimtelijke onderbouwing: <i>"De gemeente Arnhem hanteert afhankelijk van de functies in het gebied bepaalde parkeernormen voor het parkeren in de openbare ruimte. Dat betekent dat voor elke buurt of straat geldt hoeveel parkeergelegenheden er moeten zijn. Ten aanzien van het gebied van de Rijnkade hanteert de gemeente Arnhem het standpunt dat het aantal parkeerplaatsen als een gevolg van het project per saldo niet minder mogen worden dan in de huidige situatie".</i> Voor de goede orde, hieronder is een uitsnede opgenomen van de parkeerplaatsen nabij indiener zoals deze met indiener besproken en afgestemd bij een eerdere parkeerdiscussie in 1981. Voor indiener geldt dat dit nog steeds een goede parkeeroplossing zou zijn.	Op de lage kade bevinden zich openbare parkeerplekken die door iedereen gebruikt kunnen worden, dus ook door indiener en haar bezoekers. Er is een indicatieve tekening voor de locaties van deze openbare parkeerplekken opgesteld (o.a. opgenomen in bijlage 5 van het Ontwerp-projectplan Waterwet) waaruit blijkt dat na versterking van de waterkering hetzelfde aantal parkeerplekken op de Lage Kade kan worden teruggebracht. Op deze indicatieve tekening zijn ook tegenover het kantoorship een aantal parkeerplekken voorzien. Het is aan de gemeente Arnhem om de exacte locatie van de parkeerplekken te bepalen.	Geen aanpassing

#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
			
3.14	4.2 Kabels, leidingen en voorzieningen en werk met werk maken Voor indiener is het verder van het grootst mogelijke belang dat gedurende de werkzaamheden, maar ook na afronding van het project, alle voorzieningen ononderbroken beschikbaar zijn en blijven, waaronder elektra, water, internet/telefonie en vuilafvoer. Zo loopt op dit moment de elektra aansluiting van indiener door de kade en door de muur naar de voorziening/kast op de hoge kade. Indiener wenst soortgelijke doorvoeringen gerealiseerd te zien, waarbij er voldoende ruimte in de doorvoer is om een kabel te leggen met een vermogen van 125 kilowatt. Verder hecht indiener eraan dat ze na afronding van de werkzaamheden beschikt over een eigen wateraansluiting, dus los van de aansluiting van het Havenbedrijf (dat is ook het verzoek van het Havenbedrijf zelf geweest (stakeholder!)). Verder dient het waterschap na afronding van de werkzaamheden op het riool aangesloten te zijn. Ook in dit verband geven de ontwerpstukken aanleiding tot veel zorgen. In de ruimtelijke onderbouwing van de ontwerp omgevingsvergunning staat het volgende vermeld:	De beschikbaarheid van nutsvoorzieningen blijft gewaarborgd met mogelijke uitzondering van kortdurende onderbrekingen als er een aanpassing moet worden gedaan aan deze voorzieningen. Dit gebeurt in overleg met de gebruiker van de nutsvoorziening. Waterschap Rijn en IJssel is ervoor verantwoordelijk dat na oplevering van de waterkering (lees: in de eindsituatie) in ieder geval dezelfde nutsvoorzieningen als in de huidige situatie beschikbaar zijn voor indiener of andere gebruikers van nutsvoorzieningen in het projectgebied. Het aanbrengen van aanvullende voorzieningen valt niet binnen de scope van het project. Indiener geeft aan dat zij niet benaderd is over de nog te verleggen kabels en leidingen ter hoogte van het kantoorship. In het Ontwerp-projectplan Waterwet staat reeds beschreven dat hierover afstemming plaats zal vinden.	Geen aanpassing

#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
	“6.6 Kabels & leidingen <i>Er bevinden zich in het gebied diverse kabels en leidingen. Voor het project is op basis van een KLIC-melding inzichtelijk gemaakt waar het ontwerp van de waterkering raakt met de kabels en leidingen die zich in het gebied bevinden (zie bijlage 8a en 8b). Er zijn 44 raakvlakken geconstateerd waarvoor verleggingen van kabels en leidingen moeten plaats vinden. Het grootste deel van de verleggingen moeten gebeuren vanwege de wens om het groene talud te realiseren. Overige verleggingen zijn nodig omdat de waterkering recht wordt getrokken en omdat de op- en afrit bij de Vossenstraat verdwijnt. Voor de verlegging van kabels en leidingen worden gesprekken gevoerd met nuts- en telecombedrijven.</i> <i>[...]</i> <i>Naast de kabels en leidingen die eigendom zijn van verschillende nuts- en telecombedrijven, liggen er in het projectgebied ook een aantal rioolleidingen in eigendom van de gemeente Arnhem. In het kader van het project Rijnkade wordt op initiatief van de gemeente Arnhem als meekoppelkans het regenwater zo veel mogelijk wordt afgekoppeld van het riool.</i> <i>[...]</i> <i>Benodigde verleggingen en doorvoeren voor kabels en leidingen door de waterkering worden actief afgestemd met de gemeente Arnhem of andere eigenaren.</i> Conclusie <i>Het initiatief van het project Rijnkade is in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening op het gebied van kabels en leidingen.”</i> Duidelijk is dus dat de situatie met betrekking tot kabels en leidingen het meest complex in de directe nabijheid van indiener. Echter, anders dan gesuggereerd, heeft er helaas geen actieve afstemming plaatsgevonden met indiener over de kabels en leiding, laat staan dat er koppelkansen worden opgepakt. De conclusie dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening, kon in zoverre dan ook niet worden getrokken. En ook in het projectplan Waterwet wordt niet concreet ingegaan op de kabels en leidingen en de problematiek voor wat betreft indiener.		
3.15	Op p. 5 van het projectplan Waterwet wordt verder gesproken over “inpassingsopgaven en meekoppelkansen”: <i>“Waterschap Rijn en IJssel werkt samen met de gemeente Arnhem aan een integrale aanpak van gebiedsopgave en veiligheidsopgave. Zo kunnen verschillende werkzaamheden uitgevoerd worden in een gezamenlijke projectopgave.</i> <i>[...] Meekoppelkansen zijn projecten die tegelijk met de aanleg van de kering uitgevoerd kunnen worden zodat er werk met werk gemaakt wordt. Dit is efficiënter en zorgt ervoor dat de omgeving minder uitvoeringsoverlast heeft van de werkzaamheden. De meekoppelkansen worden door de gemeente Arnhem en/of provincie Gelderland gefinancierd.”</i>	Zoals ook onder punt 3.4 beschreven (en in de verdere zienswijze nader toegelicht) zijn de feiten en belangen van indiener voldoende meegewogen bij de voorgenomen besluiten. Dit bijvoorbeeld door de effecten van de plannen op het functioneren van de lage kade in beeld te brengen (zie o.a. punt 3.6). Door indiener zijn bij de planvorming geen meekoppelkansen binnen de contouren van het project ingebracht.	Geen aanpassing

#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
	Ook in de concrete toepassing van inpassen en meekoppelen zijn de belangen van indiener helaas vooralsnog niet meegenomen. Er wordt wel in algemene termen ingegaan op het inpassen van de parkeerbehoefte, het realiseren van voorzieningen van walstroom nabij de hoge kade, een integrale herinrichting nabij de Nelson Mandelabrug en enkele rioleringsvraagstukken, maar elke link met de aanwezigheid van indiener ontbreekt. Indiener ziet dat graag hersteld, zodat ook haar belangen meelopen in de inpassing en het maken van werk met werk.		
3.16	4.3 Aanpassingen aan de toekomstige situatie Tot slot vraagt indiener aandacht voor de volgende punten die indiener graag meegenomen ziet worden na projectrealisatie. Indiener wil de hoogwatervoorziening behouden. Deze dient te worden aangepast voor rekening en risico van Waterschap Rijn en IJssel, nu de bestaande op- en afrit in de nieuwe situatie verdwijnt. Daarnaast wil indiener de loopbruggen haaks op het kantoorship aanleggen, zodat het kantoorship ook bij laag water dicht bij de kade ligt. Door de waterstanden van de laatste jaren ontstaan er namelijk onveilige situatie voor de gasten van het kantoorship, omdat door de lage waterstanden de loopbruggen te steil komen te liggen. Graag overlegt indiener hierover met u.	Met het project Rijnkade wordt een wijziging aangebracht aan de hoge kade. Aanpassingen die als een gevolg van deze wijziging aan de kade moeten worden doorgevoerd aan elementen, zoals bijvoorbeeld de hoogwatervoorziening van de indiener, komen voor verrekening in aanmerking. Over de nadere invulling van de hoogwatervoorziening treedt Waterschap Rijn en IJssel in overleg met de indiener.	Geen aanpassing
3.17	5. Andere geconstateerde gebreken Hiervoor in paragraaf 2 is reeds vastgesteld dat het uitgangspunt dat 'de aannemer besluiten uitvoert' slechts aanvaardbaar is en effectief kan zijn als de besluiten ook juist zijn en alle betrokken belangen includeren. Naast hetgeen hiervoor is opgemerkt, bieden verschillende ter inzage gelegde stukken in dit verband reden tot nadere zorg. Zo signaleert de afdeling mobiliteit dat voor het verlengde smalle deel van de lage kade nog maatregelen ten behoeve van verkeersveiligheid ontbreken (p. 6 van de ontwerp omgevingsvergunning). Onder het kopje 'water en kabels en leiding' wordt de noodklok geluid over de effecten van het project op de grondwaterstand (p. 7 van de ontwerp omgevingsvergunning). Team welstand spreekt de teleurstelling uit dat ze niet eerder betrokken is en hecht eraan betrokken te worden bij de daadwerkelijk inrichting, omdat er geen inrichtingsinformatie is gedeeld. De in het m.e.r.-beoordelingsbesluit genoemde mitigerende maatregelen zijn ofwel nog niet nader onderzocht of nog niet juridisch binden voorgeschreven. In het stikstofonderzoek is gerekend met de inzet van STAGE IV materiaal (p. 39 "er wordt aangenomen dat het materieel behoort Stage IV-klasse (bouwjaar na 2014)"), terwijl de inzet daarvan niet geborgd is (en dus ook niet in de contracten terecht komen). Allemaal voorbeelden van 'open eindjes' die richting toekomst voor zeer vervelende situaties kunnen zorgen als deze niet op vizioer van uitvoerende partij komen. Met deze zienswijze en de hierna te noemen uitnodiging voor een gesprek, beoogt indiener dit ten aanzien van haar belangen juist te voorkomen. Echter vastgesteld moet worden, dat er nog wel het nodige werk aan de winkel is.	Zoals eerder aangegeven wordt gewerkt met een contractvorm (UAV-gc) waarbij de opdrachtnemer die het werk moet bouwen in staat wordt gesteld om zijn kennis en kunde optimaal in te zetten en waar mogelijk optimalisaties aan te brengen in het ontwerp. De detailuitwerking van het ontwerp ten behoeve van lokale verkeersvoorzieningen en ruimtelijke inpassing van elementen i.o.m. Gemeente Arnhem, wordt dan ook door de opdrachtnemer verder uitgewerkt. In reactie op de omgevingsvergunning is er wel nu al een nader onderzoek uitgevoerd naar de grondwaterstandsfluctuaties, waarbij de volgende activiteiten zijn uitgevoerd: • Grondonderzoek (boringen en sonderingen) • Peilbuismetingen (ook na een hoogwatersituatie) • Geohydrologisch advies Een adviesmemo van HaskoningDHV geeft de resultaten en interpretatie hiervan weer. Onderstaand de samenvatting hiervan: <i>"Uit het onderzoek blijkt dat de grondwaterstandseffecten binnendijs door de vervanging van de kades minimaal zijn. De snelheid van de grondwater response wijzigt niet of nauwelijks door de toepassing van damwanden omdat deze in hoofdzaak wordt bepaald door de goed doorlatende diepere zandlagen. De gemeten grondwaterrespons tijdens het hoogwater van eind vorig jaar hebben voldoende basisinformatie geleverd om een modelmatige beoordeling van de grondwaterstands-effecten te kunnen uitvoeren."</i>	Toevoeging memo Geohydrologie Rijnkade Arnhem (RHDHV, 5 mei 2021) aan het Projectplan Waterwet en Omgevingsvergunning

#	Zienswijze	Reactie	Aanpassing besluit
		<i>In geval van vervanging van de huidige kades door stalen damwanden is daarom geen verergering van de wateroverlast in de lagere delen van woningen en bedrijven (kelders) te verwachten."</i>	
3.18	6. Ten slotte, conclusie en verzoek Gelet op het voorgaande verzoek ik u om deze zienswijze gegrond te verklaren en de besluitvorming niet op deze manier door te zetten. Mocht u in heroverweging concluderen dat u niet, althans onvoldoende rekening kunt houden met de belangen van indiener, dan dient (voor rekening van Waterschap Rijn en IJssel) gedurende projectrealisatie gezorgd te worden voor een andere, tijdelijke ligplaats voor het kantoorship met tenminste dezelfde voorzieningen zoals indiener deze nu heeft. Mijn cliënte licht deze zienswijze ter plaatse van het kantoorship graag aan u toe. Namens mijn cliënte nodig ik u hierbij daarom uit op het kantoorship, alwaar deze zienswijze ter plaatse kan worden toegelicht. Indiener hecht eraan dat daarbij alle bevoegde gezagen vertegenwoordigd zijn, althans dat indiener met 'één overheid' kan spreken. Indiener behoudt zich ter zake alle rechten en wesen voor, waaronder nadrukkelijk ook het recht op schadevergoeding en nadeelcompensatie en het aanvullen van deze zienswijze in een latere fase op alle besluitonderdelen en desnoods in beroep. Tevens verzoek ik u de kosten die indiener heeft gemaakt in verband met het opstellen van deze zienswijze te vergoeden.	In het voorgaande is beredeneerd dat er voldoende rekening is gehouden met de belangen van de indiener. Indien de indiener ten gevolge van de besluiten schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Verzoeken of aanvragen voor schadevergoeding worden conform de Procedureverordening nadeelcompensatie Waterschap Rijn en IJssel behandeld. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) voorziet in artikel 7:15 in een regeling tot vergoeding van kosten die een belanghebbende in verband met de behandeling van een bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken. Nu het hier gaat om een Ontwerp-Projectplan Waterwet, is – zoals uit deze benaming blijkt – sprake van een ontwerpbesluit waar een zienswijze op kan worden gegeven en geen besluit. Er bestaat derhalve geen aanleiding om in deze fase de kosten te vergoeden voor het inschakelen van deskundige en/of juridische bijstand. De kosten die indiener heeft gemaakt in het kader van de voorbereiding van een besluit, komen daarom niet voor vergoeding in aanmerking.	Geen aanpassing
4.1	Indiener maakt bezwaar tegen het voorstel tot plaatsing van nieuwe fietsenrekken aan de overkant van hun pand. Hier willen zij bezwaar tegen maken omdat zij daar graag een terras willen, zoals alle andere horecazaken aan de Rijnkade.	De inrichting van de openbare ruimte is formeel geen onderdeel van het projectplan Waterwet. In het ontwerp van de openbare ruimte zijn inderdaad een aantal fietsenrekken (in de vorm van zogenoemde fietsnietjes) voorzien aan de overzijde van de weg bij het pand van de indiener. Een fietsnietje is een element in de openbare ruimte dat gemakkelijk verplaatst kan worden. Wanneer er bij de gemeente Arnhem een vergunningsaanvraag wordt ingediend voor een terras en deze wordt toegekend, dan kunnen de fietsnietjes gemakkelijk weer verplaatst worden. De fietsnietjes zijn dus geen belemmering voor de uitgifte van een terrasvergunning, mocht dat aan de orde zijn.	Geen aanpassing